

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
№ 49-354-01-79		
Дата	14	1 07 2023

11 35
м/мес

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
49-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ**

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 71, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме законопроект за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване, ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Валин Пандев
Восвещан Аугенов

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване

(обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г., изм. и доп., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г., Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г., изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г., Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 20 от 2016 г., изм., бр. 98 от 2016 г., бр. 85, 101 и 103 от 2017 г., бр. 7, 17, 30, 40, 77, 92, 102 и 105 от 2018 г., бр. 24, 99 и 101 от 2019 г., бр. 54 и 67 и 103 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 18, 32 и 62 от 2022 г. и бр. 8 и 13 от 2023 г.)

§ 1. В чл. 6, ал. 3, т. 2 накрая се добавя „и подуправителят“.

§ 2. В чл. 15, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 4а думите „механизъм, гарантиращ“ се заменят с „механизмите, гарантиращи“ и накрая се добавя „и 35“.

2. В т. 5 думата „директорите“ се заменя с „подуправителя и на директорите“.

§ 3. В чл. 19 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Управителят и подуправителят на НЗОК се избират от Народното събрание за срок от 5 години. При изтичане на мандата управителят на НЗОК и подуправителят на НЗОК продължават да изпълняват функциите си до избирането на нов управител, съответно на нов подуправител.“

2. В ал. 2 след думата „управител“ се добавя „и на подуправител“.

3. Създава се ал. 3а:

„(3а) Подуправител на НЗОК може да бъде лице, което отговаря на следните изисквания:

1. има придобито висше образование с образователно-квалификационна степен „магистър“;

2. има минимум една година професионален опит в областта на управлението на здравеопазването, банковото, застрахователното или осигурителното дело.“

4. В ал. 4 в текста преди т. 1 след думите „на НЗОК“ се добавя „съответно на подуправителя на НЗОК“.

5. Създава се ал. 5а:

„(5а) При предсрочно прекратяване на мандата на управителя на НЗОК, съответно на подуправителя на НЗОК, Народното събрание избира нов управител, съответно нов подуправител за остатъка от мандата по ал. 1, изречение първо.“

6. В ал. 6 след думата „управителя“ се добавя „съответно подуправителя“.

7. В ал. 7:

а) в т. 11 думите „подуправителя на НЗОК и“ се заличават.

б) в. т. 18 думите „механизма по чл. 45, ал. 31“ се заменят с „механизмите по чл. 45, ал. 31 и 35“.

8. Създава се ал. 8:

„(8) Подуправителят на НЗОК:

1. подпомага управителя на НЗОК при осъществяване на неговите правомощия;
2. подпомага дейността на управителя по организирането и ръководенето на оперативната дейност на НЗОК;
3. подпомага дейността на управителя по изготвянето на проекта на закон за годишния бюджет на НЗОК, годишния отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК и годишния отчет за дейността на НЗОК;
4. съгласува документите, които управителят внася за разглеждане и одобрение от надзорния съвет на НЗОК;
5. участва в преговорите за сключване на националните рамкови договори по чл. 53, ал. 1 и на условията и реда за сключване на индивидуални договори по чл. 45, ал. 17;
6. координира дейността на постоянно действащите комисии в централното управление на НЗОК и в РЗОК;
7. осъществява контрол върху работата на комисиите по чл. 79;
8. координира взаимодействието на НЗОК с представители на съсловните организации, пациентските организации, научните медицински дружества и с други лица по въпроси, свързани с дейността на НЗОК;
9. изпълнява длъжността управител на НЗОК при отсъствие на управителя;
10. временно изпълнява длъжността управител на НЗОК в случаите по ал. 4;
11. упражнява и други правомощия, възложени му от управителя.”

9. Създава се ал. 9:

„(9) При упражняване на своите правомощия по ал. 8 подуправителят се подпомага от администрацията на НЗОК и има право на достъп до информацията, свързана с дейността на НЗОК.“

§ 4. Член 19а се отменя.

§ 5. В чл. 71 след думата „управителя“ се добавя „и подуправителя“.

Заклучителни разпоредби

§ 6. В срок до два месеца от влизането в сила на този закон Народното събрание избира подуправител на Националната здравноосигурителна каса по новия ред.

§ 7. Трудовото правоотношение с подуправителя на НЗОК, назначен по действащия до измененията ред, се прекратява от деня на избор на подуправител от Народното събрание.

§ 8. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

ВНОСИТЕЛИ:

Васил Панчев
Костадин Ангелов

М О Т И В И

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОН ЗА ЗДРАВНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

1. Мотиви

Законопроектът подобрява уредбата на реда за избор, критериите за номиниране и правомощията на подуправител на НЗОК. В действащото законодателство е възприет модел на избор пряко от Народното събрание на лицата, които заемат длъжност подуправител на важни органи на управление или фондове, които разходват средства, набрани от системата на задължителното осигуряване. Такъв е моделът в Кодекс за социалното осигуряване и в Закон за БНБ относно избора на подуправители на НОИ и на БНБ. Изборът на подуправителя на НЗОК от страна на Народното събрание преодолява слабостите на модела на еднолично назначение на подуправителя от управителя без обществен дебат и публична проверка на качествата на подуправителя. С настоящия законопроект се предлага критериите за избор на подуправителя да бъдат изравнени с тези на управителя, предвид обстоятелството, че в много случаи подуправителят изпълнява правомощията на управител и носи отговорност за управлението на публичния фонд. Такава е хипотезата от настоящата година, през която подуправителят изпълнява функциите на управител за период от около половин година. Със законопроекта се прецизират правомощията на подуправителя на НЗОК, които са уредени самостоятелно на законово равнище от тези на управителя на НЗОК. Налице са две хипотези на упражняване на правомощията от подуправителя на НЗОК. В първата хипотеза, когато управителят не изпълнява своите правомощия – отсъствие, предсрочно прекратяване на мандата му, фактическа невъзможност, подуправителят изпълнява в пълнота правомощията на управителя до завръщането му или избор на нов управител. Във втората хипотеза при упражняване на правомощията от страна на управителя на НЗОК, подуправителят има собствени правомощия. Тези правомощия са свързани с обезпечаване на дейността на НЗОК, като координира дейността на постоянно действащите комисии в централното управление на НЗОК и в РЗОК; осъществява контрол върху работата на комисиите по чл. 79; координира взаимодействието на НЗОК с представители на съсловните организации, пациентските организации, научните медицински дружества и с други лица по въпроси, свързани с дейността на НЗОК. Подуправителят има балансираща функция в системата от органи на управление на НЗОК, като се явява вече самостоятелен такъв. Подуправителят има важната характеристика на неговата функция да подпомага работата на управителя при реализиране дейността на НЗОК и да изпълнява правомощията на управител при отсъствието на управителя. За изпълнението на своите правомощия подуправителят получава необходимата информация и съдействие от администрацията на НЗОК.

2. Цели, които се поставят

Подобряване на реда за избор, критериите и правомощията на подуправителя на НЗОК. Постига се баланс в правомощията на органите на управление на НЗОК и по – добро разпределение между органите на оперативно управление на НЗОК.

3. Очаквани резултати от прилагането на новата уредба

С предложените промени ще се осигури публичност и по – високи критерии към избора на подуправител на НЗОК. Същият ще има мандат, който е еднообразен с този на управителя на НЗОК и ще бъде обект на публично представяне и изслушване при избора му. Ще се осигури независимост и постоянство в органите на управление на НЗОК, като подуправителят няма да може да бъде освобождаван без мотиви от управителя на НЗОК и ще притежава уредени в закона правомощия.

4. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

Проектът на акт не оказва финансово въздействие върху държавния бюджет за 2023г. и на бюджета на НЗОК за 2023г. За изпълнението на предвидените промени не са необходими допълнителни разходи/трансфери/други плащания от бюджета.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

Предложеният проект не е свързан с прилагането на европейското законодателство, поради което не се налага да бъде изготвена справка за съответствие с правото на Европейския съюз. Проектът на ЗИД на ЗЗО не съдържа разпоредби, транспониращи актове на Европейския съюз, поради което не е приложена таблица за съответствие с правото на Европейския съюз.

Вносители:

Валерий Павлов
Костадин Ангелов

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА

ЗАКОН ЗА ЗДРАВНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

Основания на законодателната инициатива

Съществуващата уредба не предоставя на подуправителя на НЗОК собствен облик като орган на управление на НЗОК, нито гарантира публичност и качество на избора на лице, което заема тази висока държавна длъжност. Законопроектът подобрява уредбата на реда за избор, критериите за номиниране и правомощията на подуправител на НЗОК. В действащото законодателство е възприет модел на избор пряко от Народното събрание на лицата, които заемат длъжност подуправител на важни органи на управление или фондове, които разходват средства, набрани от системата на задължителното осигуряване. Изборът на подуправителя на НЗОК от страна на Народното събрание преодолява слабостите на модела на еднолично назначение на подуправителя от управителя без обществен дебат и публична проверка на качествата на подуправителя. С настоящия законопроект се предлага критериите за избор на подуправителя да бъдат изравнени с тези на управителя, предвид обстоятелството, че в много случаи подуправителят изпълнява правомощията на управител и носи отговорност за управлението на публичния фонд. Подуправителят има уредени в закона правомощия, които предоставят ясна рамка на неговите функции. Тези правомощия са свързани с обезпечаване на дейността на НЗОК, като координира дейността на постоянно действащите комисии в централното управление на НЗОК и в РЗОК; осъществява контрол върху работата на комисиите по чл. 79; координира взаимодействието на НЗОК с представители на съсловните организации, пациентските организации, научните медицински дружества и с други лица по въпроси, свързани с дейността на НЗОК. Подуправителят има балансираща функция в системата от органи на управление на НЗОК, като се явява вече самостоятелен такъв.

Заинтересовани групи

Законопроектът се отнася до дейността на органите на оперативно управление на НЗОК. Отношение към темата имат министър на финансите, министър на здравеопазването, съсловни, синдикални и работодателски организации.

Анализ на разходи и ползи

Проектът на акт не оказва финансово въздействие върху държавния бюджет за 2023г. и върху разходите за администрация по Закон за бюджета на НЗОК за 2023г. За изпълнението на предвидените промени не са необходими допълнителни разходи/трансфери/други плащания от бюджета.

Административна тежест и структурни промени

Проектът не създава предпоставки за допълнителна административна тежест и за необходимост от структурни промени, доколкото и към момента подуправителят е част от структурата на НЗОК според закона и устройствения правилник на НЗОК.

Въздействие върху нормативната база

Законопроектът ще доведе до прецизиране на нормативната уредба относно начина на определяне и правомощията на органите на управление на НЗОК.

Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие

Създаването на уредени в закона правомощия на подуправителя и изпълването на длъжността му със съдържание като орган на оперативно управление на НЗОК е предпоставка за провеждане на политиките за осигуряване на равномерен достъп до здравни дейности от обхвата на задължителното здравно осигуряване в цялата страна.

Вносител:

Васил Пандев
Косачин Ангелов